

LA NORMATIVA MÉS ÚTIL

01 NORMES ÚTILS AMB POQUES EXCEPCIONS

Les paraules que acaben en: ca fan el plural en: ques

Exemple: vaca-vaques, llança-llances, llengua-llengües, raja-rages, tortuga-tortugues, pasqua-pasqües...

La ç mai s'escriu davant la e o la i.

Quan escriguis xifres has de separar amb un guionet les desenes de les unitats i les unitats de les centenes. Per recordar-ho pots memoritzar D-U-C. Exemple: dos-cents vint-i-tres, cinc-cents quaranta-cinc...

El so de essa sonora entre vocals s'escriu sempre amb una sola s. Exemple: casa, cosa, pesa... Cal exceptuar: amazona, trapezi i topazi (hi ha més excepcions, però no són usuals).

El so de essa sonora a inici de paraula o després de consonant, sempre és z. Exemple: zoològic, alzina, zinc... Cal exceptuar els derivats i/o compostos de: fons (com enfonsar), de dins (com endinsar) i els de trans (com transistor).

Quan la erra sona forta entre vocals és sempre doble. S'exceptuen les paraules compostes com contrarevolució, autoretrat... Exemple: macarró, torró, morro...

El so inicial de la paraula jaqueta, davant a, o, u sempre és j. Davant e, i generalment és g. Exemple: gerani, girafa, màgia, Jaume, rajola... Però escrivim j en els grups –jecc i –ject com: projecte, injecció, objecció, subjecte... També escrivim amb j: jeure, jeia, jeroglífic, majestat, jerarquia, Jerusalem, Jesús, Jeremies, jesuïta, Jeroni i derivats.

Davant de la p i la m, s'escriu m. Exemple: ample, immens, commoure, camperol...

Sempre s'escriu b si va seguida d'una consonant. Exemples: braç, obstacle, obvi, blanquinós...

Si al final d'una paraula hi ha una u, en els derivats apareixerà una v
Exemple: neu-nevar, plou-plovina, meu-meua...

Els verbs en passat que acaben en -ava, -aves, -àvem, -àveu, -aven, sempre s'escriuen amb v (és el pretèrit d'indicatiu). Exemples: caminava, miràveu, ballaven...

La majoria de les paraules masculines que acaben en a àtona s'escriuen amb e final i les femenines amb a. Exemples de mots masculins: home, llibre, formatge... Exemples de mots femenins: dona, roca, taula... Les excepcions coincideixen amb el castellà: febre/fiebre, classe/clase, egoista/egoísta...

Les paraules de l'apartat anterior sempre fan el plural en -es. Exemples: llibres, formatges, dones, roques, taules, classes...

02 L'APÒSTROF

L'article s'apostrofa sempre que s'escriu davant d'una paraula començada en vocal o h. Exemple: l'home, l'avi, l'avió...

L'article la s'apostrofa davant de les paraules que comencen en vocal o h. Hem d'exceptuar les que comencen per i, u, hi, hu àtones. Exemple: l'hora, l'heura, l'eina, l'única, l'illa... Però: la intel·ligència, la universitat, la humitat...

Tampoc s'apostrofes els noms de les lletres precedides d'article. Exemple: la essa, la i...

No s'apostrofes noms que podrien confondre's amb els seus contraris. Exemple: la asimetria, la anormalitat... (paraules amb el prefix negatiu -a)

Tampoc s'apostrofa "la una", ni "la ira" per no confondre-la amb "lira".

La preposició de s'apostrofa sempre davant de vocal o h, excepte si es tracta de noms de lletres. Exemple: d'ortografia, d'ous, d'elles, d'història... Però: de esses, de emes...

03 ACCENTUACIÓ I DIRECCIÓ DE L'ACCENT

Paraules **esdrúixoles** quan la síl·laba tònica o forta és la tercera començant pel final es posa accent... SEMPRE! Exemple: matemàtiques

Paraules **planes** si la síl·laba tònica és la segona començant pel final, només posarem accent si NO ACABA en vocal, en vocal +s, -en, -in. Sí que

s'accentuen si acaben en diftong (vocal +i, vocal +u). Exemples amb accent i sense: rètol, útil, vinguéreu, cadira, llibre...

Paraules **agudes** quan la síl·laba tònica és la primera començant pel final, l'accentuarem **NOMÉS SI ACABA** en vocal, vocal +s, -en, -in. Si acaba en diftong no s'accentua. Exemples amb i sense accent: avió, dofí, frondós, depèn, Pilarín, Andreu, caminant...

Com s'accentua la vocal o?

Si la paraula és esdrúixola l'accent serà obert: ò

Excepcions més usuals: fórmula, pólvora, tómbola, tórtora.

Si la paraula és plana, l'accent també serà obert: ò

Excepcions més usuals: estómac, furóncol, córrer (i derivats).

Si la paraula és aguda, l'accent serà tancat: ó

Excepcions més usuals: arròs, espòs, repòs, talòs, terròs, això, allò, però i les compostes amb monosíl·labs: rebò, retrò, reclòs, capgròs, semitò, ressò, debò...

Com s'accentua la vocal e?

En general tant siguin agudes, planes o esdrúixoles l'accent és sempre obert: è

Excepcions més usuals: església, llémèna, cérvol, préssec, feréstec, ésser, néixer, créixer, prémer, esprémer, témer, érem, éreu, clixé, consumé, jaqué, peroné, ximpanzé, rebé, també, abecé, després, només i les que fan el plural en -essos com congrés (congressos), ingrés (ingressos), exprés, succés... (llevat de xerès, interès i espès).